نام و نام خانوادگی:	جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش اداره ی آموزش و پرورش دبیرستان آزمون **پایان** ترم **نوبت اول** سال تحصیلی	نام درس: ادبیات فارسی ۱ نام دبیر: تاریخ امتحان: ساعت امتحان: ۸ : ۰۰ مدت امتحان : ۶۰ دقیقه
مقطع و رشته: دهم ریاضی و تجربی نام پدر: ..... شماره داوطلب: ..... تعداد صفحه سؤال: ۲ صفحه		

نمره به عدد:	**نمره به حروف:**	**نمره تجدید نظر به عدد:**	**نمره به حروف:**	**محل مهر و امضاء مدیر**
نام دبیر:	**تاریخ و امضاء:**	**نام دبیر:**	**تاریخ و امضاء:**	

ردیف	سؤالات	بارم
۱	معنی هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ۱)چو در وقت بهار آیی پدیدار ۲)عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر صواب نبیند. ۳)در حضیض هم می توان عزیز بود از گودال بپرس ۴)دیوار شهر خراب شده است ،آن را عمارت بایدن کردن. ۵)در مقابل لئیمی ، کریمی کرد . ۶)ما آنانیم که پلاس پاره ها بر پشت بسته بودیم .	۱/۵
۲	نادرستی املای هر یک از عبارت های زیر را مشخص سازید. ۱) از یال و قارب به زیر آمد؛ از پستی پشت گذشت گُرده رابر آوردو دو دست را تا فراز کله نمایان ساخت. ۲) تلّی از آجرهای شکسته و پاره‌های خشت و خورده‌های گچ ، روی هم ریخته بود. تنش رئشهٔ شدیدی گرفت. دستش لرزید و شل و بی حس پایین آمد. ۳) گفته‌اند «نیکوترین» از بحر آن بود که یوسف صدّیق وفادار بود، و اندوه و شادی در این قصّه بسیاربود، و خبر دهنده از او ، ملک جبّاربود.	۱
۳	به سوالات زیر پاسخ دهید. ۱) نقش کلمات مشخص شده را در بیت زیر بنویسید. «گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان ها » ۲) در هر یک از ابیات زیر نوع«واو» را مشخص سازید. الف) خسرو عشق تو شیرینم و با تیشهٔ غم/کوه جان می کنم و کم نی ام از کوه کنی ب) من سر کوی تو یکجا وطنم گشت و تو خود/چون دل من همه جایی و پریشان وطنی ۳) در هر یک از ابیات زیر نوع حذف (قرینه لفظی- معنایی) را مشخص سازید. الف) گوشم به راه تا که خبر می دهد ز دوست/صاحب خبر بیامد و من بی خبر شدم ب) عشق هم عاشق است و هم معشوق/عشق دو رویه نیست یک رویه است . ۴) در بیت زیر تعداد ترکیب های وصفی و اضافی را مشخص سازید. « هر دم کمند زلفت صیدی دگر بگیرد/پیکان غمزه در دل زابروی چون کمانت» ۵) جهش ضمیر را در بیت زیر مشخص سازید و نقش ضمیر متصل را بنویسید. «لاله دیدم، روی زیبای توام آمد به یاد شعله دیدم، سر کشی های توام آمد به یاد» ۶) کدام گزینه به بقیه متفاوت است ؟ الف)آسمان ب)جاودان ج)واژگان د)ملازمان	۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱ ۰/۵ ۰/۲۵
۴	آرایه های به کاررفته را در هر بیت مشخص کنید. (هر بیت آرایه بارز مشخص شود.) ۱)در وداع شب همانا خون گریست / روی خون آلود زان بنمود صبح ۲)خواجه در ابریشم و ما درگلیم/ عاقبت آخر همه یکسر گلیم	۱/۵

جزوه سیتی
www.jozvehcity.ir

ردیف	سؤالات	بارم
	۳) ای ماه کنعانی تو را یاران به چاه افکنده‌اند/ در رشته ی پیوند ما چنگی زن و بالا بیا ۴) به یاد روی شیرین بیت می‌گفت/چو آتش تیشه می‌زد کوه می‌سفت ۵) غرق خون بود و نمی مرد ز حسرت فریاد/خواندم افسانهٔ شیرین و به خوابش کردم ۶) دیار خویشتن از آن شناختم که شنفتم/ از این نسیم روانبخش بوی مشک ختن را	
۵	آرایه‌های ادبی به کاررفته را در بیت زیر مشخص کنید. «به سرکشی خود ای سرو جویبار مناز که گر بدو رسی از شرم سر فرود آری »	۰/۷۵
۶	**درک مطلب** ۱) در بیت « قطره‌ی باران که بر افتد به خاک زو بدمد بس گهر تابناک» منظور از «گهر تابناک» چیست؟ ۲) مفهوم بیت مقابل را بنویسید. «چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد» ۳) بیت « چون بگشایم ز سر مو شکن ماه ببیند رخ خود را به من» به کدام ویژگی چشمه اشاره دارد؟ ۴) بیت «گفتم این شرط آدمیت نیست مرغ تسبیح گوی و من خاموش» به چه نکته اشاره دارد؟ ۵) در بیت « تا نگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش » به کدام داستان اشاره دارد و مفهوم کلی بیت چیست؟ ۶) در بیت «گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد» نکته اخلاقی به کار رفته را بنویسید. ۷) شاعر در بیت « دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار و دگر گه خران شود» به چه موضوعی در دنیا اشاره دارد ؟ ۸) دلیل این که نویسنده قران را به بهشت جاودان مانند کرده است چیست؟ «قرآن مانند است به بهشت جاودان»	۴
۷	هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. ۱) هر آن وصفی که گویم پیش از آنی ۲) به زبان، دیگر مگو و به دل، دیگر مدار، تا گندم نمای جو فروش نباشی. ۳) دیوار شهر از ظلم و خوف پاک کن، که حاجت نیست به گل و خشت و سنگ و گچ. ۴) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنم تا سختی کمان شما نیز بگذرد ۵) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد ۶) ملک تعالی او را دولت بر دولت زیادت کرد و مملکت و نبوّت، زیادت بر زیادت کرد. ۷) مرا در آن حال با مردی پارسی که هم از اهل فضل بود آشنایی افتاده بود و او را با وزیر صحبتی بودی. ۸) صورت از او چیزی می‌طلبید؛ تمامت خود می‌خواست.کلّهٔ‌پاها مانده بود، با سم‌ها.	۴
۸	الف) مشخص کنید هر یک از آثار نظم هستند یا نثر؟ ۱) ارزیابی شتاب زده ۲) اسرار التوحید ۳)گوش‌واره عرش ب) هر یک از آثار زیر نوشته یا سروده کیست؟ ۱)دیوار ۲)کلیله و دمنه ۳)همای رحمت	۱/۵
۹	**شعر حفظی** الف) کامل کنید: گه نعره زدی بلبل ..... با یاد تو افتادم ..... به جز علی که آرد پسری ابو العجایب ..... ب) مرتب کنید: در بستم عهد همه / پیمان ها / بشکستم / تا عهد تو / بعد از / نقض / تو روا باشد /همه	۲
	صفحهٔ ۲ از ۲	

جمع بارم : ۲۰ نمره

جزوه سیتی
www.jozvehcity.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	«آشکار / کار نیک / گودال / آباد کردن / پستی / لباس کهنه / »	
۲	« غارب / خرده / بهر »	
۳	۱)متمم / فعل / مسند / ۲)ربط / ربط / ۳) معنایی / لفظی ۴) دو وصفی / چهار اضافی / ۵) یاد من «مضاف الیه» ۶)ج	
۴	«حسن تعلیل / جناس تام / تلمیح و استعاره / مجاز / ایهام / حس آمیزی »	
۵	استعاره – تشخیص – کنایه	
۶	۱) استعاره از گل ها و شکوفه ها ۲) ناپایداری جهان ۳) تکبر و غرور ۴) باید پیوسته به ذکر خدا بپردازیم ۵) هرکس محرم اسرار عشق نیست ۶) بر سر پیمان بودن ۷) ناپایداری دنیا و یکسان نبودن روزگار ۸) تمام زیبایی‌ها و شگفتی‌های خداوند در آن آمده است.	
۷	هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید . (۴) ۱) خداوند قابل وصف نیست و ما توان توصیف کردن خداوند را نداریم . ۲) ظاهر و باطن یکسان داشته باشید تا این که به ظاهر زیبا و در درون زشت و ناپسند نباشید . ۳) سعی کنید تا شهر را از ظلم و ستم و ترس به دور دارید و نیازی به کشیدن دیوار گل و خشتی نباشد . ۴) بر ظلم و ستم شما صبوری می کنیم تا دوران سخت و بی عدالتی شما نیز به پایان برسد . ۵) ای صبا اگر معشوقه مرا دیدی بگو که در انتظار من بنشیند و بر سر پیمان باشد . ۶) خداوند ثروت و دولت او را افزون کرد و هر روز بر جاه و مقام او افزون می شد . ۷) من با مرد ایرانی که دارای فضل و ادب بود آشنا شدم و او با وزیر هم نشین بود . ۸) نقاشی از او چیزی می طلبید؛ تکمیل شدن خود را می‌خواست. بر آمدگی پشت پای اسب مانده بود و پاها .	
۸	الف) ۱)ارزیابی شتاب زده «جلال آل احمد » ۲)اسرار التوحید «محمد بن منور » ۳)گوش واره عرش « علی موسوی گرمارودی » ب) ۱)دیوار: «نثر » ۲)کلیله و دمنه: «نثر» ۳)همای رحمت: «نظم»	
۹	الف) گه نعره زدی بلبل .گه جامه دریدی گل با یاد تو افتادم .....از یاد برفت آنها .. به جز علی که آرد پسری ابو العجایب ..که علم کند به عالم شهدای کربلا را ب) تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان ها	

جزوه سیتی

www.jozvehcity.ir